

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego w klasie IV I pół.

Uwaga: Uczeń może otrzymać ocenę wyższą, jeśli spełnia wszystkie wymagania na ocenę niższą

Półrocze I				
Wymagania z podstawy programowej	Wymagania na ocenę:			
	DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY
	UCZEŃ:			
I KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	- czyta poprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań	- czyta poprawnie tekst, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne	- czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa	- czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści
	- słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i uczniów	- słucha uważnie całości wypowiedzi nauczyciela i uczniów	- nawiązuje do wypowiedzi innych we własnej pracy	- wykorzystuje wysłuchane wypowiedzi we własnej pracy
	- określa temat tekstu	- określa główną myśl (tematykę oraz problematykę) tekstu	- samodzielnie wydobywa z tekstu istotne informacje	- twórczo wykorzystuje informacje z tekstu
	- zna pojęcia: <i>autor, narrator, czytelnik, słuchacz, bohater, bohater negatywny, bohater pozytywny</i>	- odróżnia autora od narratora	- określa relacje autor – narrator – czytelnik (słuchacz)	- wyjaśnia funkcję autora i narratora w tekście

- rozpoznaje tekst literacki	- rozpoznaje tekst informacyjny	- odróżnia tekst literacki od informacyjnego	- określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego
- rozpoznaje formy gatunkowe wypowiedzi (zaproszenie, życzenia, ogłoszenie, przepis, dialog)	- rozróżnia formy gatunkowe wypowiedzi	- zna funkcje różnych form gatunkowych wypowiedzi	- wyodrębnia elementy charakterystyczne dla różnych form gatunkowych
- odróżnia dialog od monologu	- wskazuje w tekście monolog i dialog	- rozumie funkcje dialogu w utworze	- rozumie funkcje dialogu i monologu w utworze
- wydobywa z tekstu wskazane informacje	- porządkuje informacje z tekstu	- odróżnia informacje ważne od drugorzędnych	- hierarchizuje informacje
- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost	- odczytuje informacje wyrażone wprost	- dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio	- odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio
- rozumie treść pytań, poleceń i nieskomplikowanych informacji	- rozumie dosłowne znaczenia wyrazów	- rozumie proste przenośne znaczenia wyrazów	- odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od prostych znaczeń przenośnych
- zna pojęcie <i>prawda, fałsz</i>	- określa prawdziwość informacji dotyczącej tekstu	- wyodrębnia przesłanki w tekście	- wyciąga wnioski z tekstu
- zna pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie</i>	- zna pojęcie <i>akapit</i>	- wyodrębnia w tekście części kompozycyjne	- określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia

- nazywa reakcje czytelnicze	- opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich	- opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury	- opisuje emocje towarzyszące odbiorowi tekstów kultury
- wypowiada się na temat	- określa sytuację bohatera	- porównuje sytuację	- komentuje sytuację

sytuacji bohatera literackiego i filmowego	literackiego i filmowego	bohatera z własnymi doświadczeniami	bohatera
- wypowiada się na temat postaci literackiej	- wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera	- prezentuje swój pogląd na temat bohatera	- posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci
- wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego	- wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego	- wypowiada się na temat fantastyki w baśniach	- wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych
- rozpoznaje wers, zwrotkę i refren	- wskazuje rymy w wierszu	- liczy sylaby w wersie	- wskazuje elementy służące rytmizacji wypowiedzi
- wyodrębnia wydarzenia w tekście	- omawia wydarzenia w tekście	- analizuje przebieg zdarzeń	- stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń
- opowiada o najważniejszych wydarzeniach	- ustala kolejność najważniejszych wydarzeń	- rozumie zależność między wydarzeniami	- szczegółowo przedstawia wydarzenia i rozumie zależności między nimi, odróżnia informacje ważne od drugorzędnych

- podejmuje próby wyrażania sądu o zdarzeniach	- wyraża własny sąd o zdarzeniach	- podejmuje próby wyrażania sądów o postaciach i zdarzeniach	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach
- podejmuje próby wskazywania wartości w utworze	- wskazuje wartości w utworze	- podejmuje próby wskazywania wartości w utworze i określania wartości ważnych dla bohatera	- wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohatera

- wie, że bohater jest jednym z elementów świata przedstawionego w utworze	- krótko prezentuje najistotniejsze informacje o bohaterze	- wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohaterów, określa ich cechy	- określa motywy działania bohatera, rozróżnia bohaterów głównych i drugoplanowych, porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi
- wie, że wypowiedź składa się z tytułu, wstępu, rozwinięcia i zakończenia	- wskazuje w wypowiedzi tytuł, wstęp, rozwinięcie i zakończenie	- nie zawsze poprawnie dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie)	- dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- zna pojęcie <i>przesłanie</i> w odniesieniu do baśni	- wie, że obecność przesłania jest jedną z cech baśni	- odczytuje przesłanie baśni	- formułuje samodzielnie przesłanie baśni
- posługuje się pojęciami <i>dobro – zło</i> w odniesieniu do baśni	- rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich	- zestawia wartości i ich przeciwieństwa na zasadzie kontrastu	- odczytuje wartości

- czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego	- czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony	- czyta wszystkie lektury w całości i interpretuje wybrane wątki	- czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami
- wskazuje wartości ważne dla bohatera	- ocenia wartości ważne dla bohatera	- wskazuje wartości w utworze	- ocenia wartości ukazane w utworze
- tworzy ilustrację do tekstu	- angażuje się w scenki dramowe	- nazywa uczucia bohaterów dramy	- ocenia zachowanie bohatera

II KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	- odczytuje proste znaki i piktogramy	- rozpoznaje emocje na podstawie wyrazu twarzy, identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi	- rozpoznaje emocje wyrażane gestami i postawą	- nazywa emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji
	- dzieli wyrazy na sylaby przy przenoszeniu, rozumie pojęcie sylaby	- dzieli wybrane wyrazy na litery i głoski	- rozumie pojęcia: głoska i litera	- dzieli wszystkie wyrazy, rozumie funkcje litery <i>i</i>
	- zna zasady pisowni: <i>ó, u, rz, ż, ch, h</i>	- stara się przestrzegać poprawności ortograficznej	- stosuje w większości wyrazów zasady pisowni	- stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni
III TWORZENIE WYPOWIEDZI	- udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania	- krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością	- wypowiada się logicznie na podany temat związany z poznanymi tekstami kultury	- świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi

- przedstawia się w kilku zdaniach	- dostosowuje sposób przedstawiania do sytuacji komunikacyjnej	- stosuje formy grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej	- dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu
- formułuje poprawnie pytania podczas rozmowy	- formułuje logiczne pytania do tekstu	- formułuje pytania o zróżnicowanej budowie	- formułuje pytania o charakterze uogólniającym
- tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje (prośbę, polecenie, podziękowanie, przeproszenie)	- stosuje różne typy wypowiedzi w zależności od zamierzonego celu	- posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności	- podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się
- redaguje według podanego wzoru użytkowe formy wypowiedzi: list prywatny, zaproszenie, życzenia,	- redaguje samodzielnie użytkowe formy wypowiedzi	- redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosuje odpowiednio słownictwo	- redaguje użytkowe formy wypowiedzi (w tym sprawozdanie z wydarzeń), stosując środki językowe

notatki w różnych formach			podkreślające intencję wypowiedzi
- redaguje według podanego wzoru opis obrazu, opis budynku, opowiadanie odtwórcze, opis postaci, opis przedmiotów	- redaguje samodzielnie opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu i postaci	- redaguje opowiadanie twórcze, rozwinięty opis przedmiotu i postaci, zna zasady budowania akapitów	- redaguje opowiadanie charakteryzujące się bogactwem językowym, stosuje zasady budowania akapitów
- wydziela margines i dba o estetykę tekstu	- wyróżnia istotne treści w tekstach użytkowych	- tworzy wypowiedzi zgodne z cechami kompozycyjnymi danej formy	- rozplanowuje kompozycję układu treści w różnych formach notatek

	- sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy wypowiedzi	- sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy wypowiedzi	- stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego	- dba o zwięźłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego
	- słucha z uwagą uczestników rozmowy, wie jak zapisać dialog	- mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie, umie zapisać dialog	- włącza się do rozmowy w kulturalny sposób, zapisuje dialog z kwestiami narratora	- reaguje na wypowiedzi innych rozmówców, bezbłędnie zapisuje dialog
	- zamyka wypowiedzenia oznajmujące kropką	- stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń	- stosuje poprawnie kropkę w zapisie dat	- poprawnie używa różnych znaków interpunkcyjnych
IV SAMOKSZTAŁCENIE	- czytając głośno, uwzględnia kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń	- czytając głośno, uwzględnia przecinki w wypowiedzeniach	- czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne	- czytając głośno, przekazuje intencję tekstu
	- korzysta ze słownika ortograficznego, języka	- zna budowę słownika ortograficznego i języka	- korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych	- korzysta ze słowników specjalnych, w tym zasobów
	polskiego	polskiego		internetowych
	- poprawnie przepisuje notatki	- tworzy notatkę w formie tabelki	- tworzy notatki w innych formach	- samodzielnie dobiera formę notatki do zapisywania pozyskanych informacji
	- zna zasady korzystania z zasobów biblioteki szkolnej	- z pomocą bibliotekarza stosuje te zasady	- samodzielnie je stosuje	- wie, że można korzystać z zasobów bibliotecznych online

Ocenę celującą dostaje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz otrzymuje oceny celujące ze sprawdzianów i prac klasowych oraz:

- bierze udział w różnych konkursach,
- prezentuje wysoki poziom kultury języka,
- jest „wprawionym” czytelnikiem, jego zainteresowania wykraczają poza listę lektur obowiązkowych, prezentuje na forum klasy wybrane przez siebie lektury,
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną.

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego w klasie IV II pół.
Uwaga: Uczeń może otrzymać ocenę wyższą, jeśli spełnia wszystkie wymagania na ocenę niższą W II półroczu – uczeń spełnił wymagania przypisane do I półrocza oraz:

Półrocze II				
Wymagania z podstawy programowej	Wymagania na ocenę:			
	DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY
	UCZEŃ:			
I KSZTAŁCENIE LITERACKIE I	- słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i	- słucha uważnie całości wypowiedzi nauczyciela i	- nawiązuje do wypowiedzi	- wykorzystuje wysłuchane wypowiedzi we własnej
KULTUROWE	uczniów	uczniów	innych we własnej pracy	pracy
	- rozpoznaje tekst literacki	- rozpoznaje tekst informacyjny	- odróżnia tekst literacki od informacyjnego	- określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego

- odróżnia dzieło literackie od filmu, przedstawienia teatralnego i słuchowiska	- rozpoznaje różne teksty kultury	- odróżnia prozę od poezji	- wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury i filmu
- zna pojęcie <i>fikcja literacka</i>	- odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości	- odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości	- określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej
- zna pojęcia: <i>epitet, porównanie, przenośnia, wyrazy dźwiękonaśladowcze</i>	- odróżnia uosobienie od ożywienia	- wskazuje w tekście literackim <i>epitety, porównania, przenośnie</i>	- objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych, próbuje znaleźć zdrobnienia i zgrubienia
- posługuje się terminami <i>scena, aktor</i> w kontekście widowiska teatralnego	- posługuje się terminami <i>kostium, rekwizyt</i> w kontekście widowiska teatralnego	- wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne	- rozpoznaje środki wyrazu charakterystyczne dla pantomimy
- zna elementy dzieła filmowego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka)	- posługuje się pojęciami związanymi z filmem	- rozpoznaje poszczególne plany filmowe	- określa właściwości i funkcje poszczególnych planów filmowych
- rozróżnia film od programu informacyjnego	- rozpoznaje wybrane gatunki filmowe	- wyjaśnia różnicę między filmem animowanym a innymi gatunkami filmowymi	- nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk)

	- identyfikuje opowiadanie, komiks, baśń, legendę, powieść, przysłowie, związek frazeologiczny, przepis	- odróżnia wiersz od innych środków kultury	- wymienia cechy opowiadania, komiksu, baśni tradycyjnej i współczesnej	- wyjaśnia funkcję przysłówia, związków frazeologicznych
	- odczytuje teksty literackie na poziomie dosłownym	- odbiera różne teksty kultury na poziomie dosłownym	- odczytuje przenośne sensy utworu opartego na nieskomplikowanych konstrukcjach metaforycznych	- odczytuje proste symbole i alegorie
	- czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego	- czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony	- czyta wszystkie lektury w całości i interpretuje wybrane wątki	- czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami
II KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	- zna pojęcia <i>podmiot, orzeczenie, określenia</i>	- rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu, wyodrębnia związek główny	- rozróżnia wyrazy określające i określające	- rozpoznaje funkcję orzeczenia, podmiotu i określeń w zdaniu
	- zna pojęcie <i>zdanie pojedyncze, złożone, równoważnik zdania</i>	- odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez czasownika	- rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze, złożone, rozumie ich funkcje	- przekształca zdania w równoważniki i odwrotnie

- wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki	- rozpoznaje w wypowiedziach rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki	- samodzielnie podaje przykłady	- wskazuje różnice między rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem i przysłówkiem, określa ich funkcje w tekście
---	--	---------------------------------	---

- zna nazwy przypadków, stara się odmieniać rzeczownik	- zna nazwy i pytania przypadków, stara się odmieniać rzeczownik i przymiotnik	- zna nazwy i pytania przypadków, odmienia rzeczownik, stara się określić przypadek, liczbę i rodzaj wskazanego rzeczownika i przymiotnika	- określa funkcje form liczb, czasów, rodzajów i osób czasowników w wypowiedzi, zna nazwy i pytania przypadków, odmienia rzeczownik, umie określić przypadek wskazanego rzeczownika i przymiotnika
- rozróżnia czasowniki	- wie, że czasownik ma osobowe i nieosobowe formy, rozpoznaje liczbę, osobę, czas	- odróżnia formy czasowników, w tym zakończone na -no, -to, rozpoznaje rodzaje	- rozumie ich znaczenie w wypowiedzeniu oraz funkcje w tekście
- rozróżnia wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące	- używa świadomie wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących	- używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji	- zapisuje poprawnie wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe i stosuje odpowiednią intonację

	- wie, czym jest synonim	- tworzy synonimy do podanego wyrazu	- umie znaleźć w tekście wyrazy, do których tworzy synonimy	- rozumie funkcje synonimów i stosuje je we własnych wypowiedziach
	- wie, czym jest związek frazeologiczny	- wskazuje w tekście związki frazeologiczne	- wyjaśnia znaczenie wybranych związków frazeologicznych	- stosuje je we własnych wypowiedziach
	- wskazuje wyrazy użyte w dosłownym znaczeniu	- wskazuje wyrazy użyte w przenośnym znaczeniu	- wyjaśnia przenośne znaczenie wyrazów	- świadomie wykorzystuje wyrazy o znaczeniu przenośnym do tworzenia wypowiedzi
III TWORZENIE WYPOWIEDZI	- redaguje według podanego wzoru opis martwej natury, opis obrazu, opis osoby, opis krajobrazu	- redaguje samodzielnie tekst	- zna zasady budowania akapitów	- stosuje zasady budowania akapitów
	- sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy wypowiedzi	- sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy wypowiedzi	- stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego	- dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego
	- wygłasza tekst z pamięci	- recytuje tekst poetycki	- artykułuje prawidłowo podczas recytacji	- głosowo interpretuje tekst
	- buduje logiczne zdania	- tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte	- tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze i złożone	- przekształca zdanie pojedyncze w równoważnik zdania i odwrotnie, ze świadomością celu

- stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych	- przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej	- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych	- poprawnie stosuje w wypowiedzi wyrazy o trudnej odmianie
- operuje poprawnie słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła, nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne	- tworzy rodziny wyrazów	- odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych	- stosuje świadomie w swoich wypowiedziach związki frazeologiczne

Ocenę celującą dostaje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz otrzymuje oceny celujące ze sprawdzianów i prac klasowych oraz: - bierze udział w różnych konkursach,

- prezentuje wysoki poziom kultury języka,

- jest „wprawionym” czytelnikiem, jego zainteresowania wykraczają poza listę lektur obowiązkowych, prezentuje na forum klasy wybrane przez siebie lektury,

- podejmuje działalność literacką lub kulturalną.